

Za gospodarje

Maribor, dne 19. septembra 1934.

Dva občna zbora.

Na Mali Šmaren sta se vršila v Mariboru dva važna občna zbora. Ta dva občna zbora so sklicali mladi kmečki fantje in kmečka dekleta, da se posvetujejo o svojih stanovskih zadevah. Bilo pa je na teh dveh občnih zborih tudi več že starejših gospodarjev in gospodinj. Vsem pa se je videlo, da jih veže in vodi velika ljubezen do kmečke hiše in do kmečke domače grude.

Gospodarji — absolventi kmetijskih šol.

Absolventi kmetijskih šol Slovenije so že pred leti ustanovili svojo posebno društvo, ki je imelo prvotno namen, da družijo v skupni organizaciji vse one, ki so bili na kaki kmetijski šoli, pa se po končanem šolanju niso izneverili svojemu poklicu; otali so zvesti kmečki hiši, iz katere so izšli. Nekateri so že samostojni gospodarji, drugi pa še bodo.

Odbor društva (predsednik je Ovsenik Ivan iz Predoselj pri Kranju, tajnik Tone Bantan iz Dola pri Hrastniku) je pokazal takoj začetkoma veliko marljivost, da je organiziral do danes društvo, ki ima že skoraj 600 članov.

Za letos so sklicali absolventi kmet. šol svoje redno letno zborovanje v Maribor na vinarsko in sadjarsko šolo, koder se je zbralo nad 100 članov, da je bila velika zborovalna dvorana skoraj premala.

Po otvoritvi občnega zbora je pozdravil vse udeležence ravnatelj vinarske in sadjarske šole Josip Priol, ki je povdarjal velik pomen skupnega dela, važnost stanovske kmetске izobrazbe, ljubezen do kmetске grude in pomen združništva. Rekel je, da more samo veliko zaupanje v boljše čase in ljubezen do zemlje in dela premagati današnjo veliko krizo, ki je zlasti težko prizadela kmetški stan.

Med predlogi je bilo z navdušenjem sprejeto, da se poskuša pritegniti v dru-

štvo tudi že starejše absolvente kmetijskih šol, ki bodo mogli s svojimi nasveti samo koristiti društvu in mu pomagati do čim lepšega razvoja in delovanja. Saj je v celi Sloveniji gotovo precej čez 1000 vseh absolventov kmetijskih šol.

Odbor je predložil tudi precejšnje izpremembe pravil, ki so bile skoraj vsa sprejete soglasno. Iz tega se vidi, da imajo člani veliko zaupanje v svoj odbor. Na temelju spremenjenih pravil bo moglo društvo v še večji meri razvijati svoje živihno delovanje.

Društvo ima svoje stanovsko glasilo »Brazda«, ki izhaja mesečno in je last konzorcija 20 članov društva.

Po občnem zboru je razkazal ravnatelj vinarske in sadjarske šole zborovalcem naprave šole. Mnogi so bili po prejšnji učenci te šole, pa so vendar z zanimanjem opazovali deloma izboljšane prejšnje naprave, mnogo pa je tudi novega. Zlasti so si pa z zanimanjem ogledovali šolo in nje naprave udeleženci iz Gorenjske in Dolenjske, ki še niso videli tako vzornih naprav v sadjarstvu in vinogradništvu. Vsi pa so se pohvalno izražali zlasti o zares vzornem redu, po katerem je ta šola že splošno znana in bi mogla biti tako vzor vsem podobnim ustanovam.

Več članov društva je hotelo ogledati še vinograde in sadonosnike mariborske okolice; ostali so zato v Mariboru še drugi dan. Vsi pa so odšli s sklepom, da delajo s čim večjo vneto za svoja društvo in za blagostanje v kmetijskih domovih.

Gospodinje — absolvantke kmetijskih gospodinjskih šol.

Dekleta in gospodinje, absolvantke kmetijsko-gospodinjskih šol, do sedaj še niso imele svojega lastnega društva. Niso pa hotele zaostajati za fanti, saj so se zavedale, da žena podpira tri vogle pri hiši. Na isti dan kakor absolven-

ti, so sklicale svoj ustanovni občni zbor. Ze ob 7. uri zjutraj so se zbrale — bilo jih je čez 50 — v telovadnici samostana šolskih sester. Vse je bilo skrbno pripravljeno, zato so bila pravila v celoti sprejeta soglasno. Za to zasluži pohvalo predsednica pripravljalnega odbora Bogomila Sagajeva iz Selnice, ki je tudi predsednica novega društva. Iz živahne razprave o ustanovitvi lastnega društva je razvidno veliko zanimanje deklet za lastno organizacijo. Najpreje je bil namen, da osnujejo dekleta pri Zvezi absolventov kmet. šol samo svoj odsek. Po temeljiti in stvarni debati pa so sklenile, da hočejo biti samostojne in so si tako ustanovile lastno samostojno društvo za vso Slovenijo s sedežem v Ljubljani. Sklenile pa so članice novega društva, da ostanejo vedno v dobrih odnošajih z društvom Zveze absolventov kmet. šol. Ker še nimajo lastnega glasila, je bilo sklenjeno, da bo za enkrat njihovo glasilo »Brazda« in jim je bilo obljubljeno, da dobijo v tem listu primeren prostor. Ves novi odbor daje jamstvo, da se bo društvo moglo res dobro razvijati v eni smeri, ki jo je začrtal ustanovni občni zbor.

★

Sladkanje vinskega mošta.

Letošnja zgodnja vegetacija obeta prav dobro vinsko kapljico, če bodo pustili vinogradniki grozdje pravilno dozoreti in se ne bodo sami oškodovali s prezgodnjo trgatvijo, saj je naraščanje sladkorja v grozdju proti koncu zorenja zelo znatno in znaša ob lepem solnčnem vremenu lahko 2,5 kg dnevno na vsakih 1000 kg grozdja. Zato naj pustijo vinogradniki grozdje čim dalje na trti, kar je najboljše in najcenejše slajenje. Banska uprava letos ne bo izdala splošnega dovoljenja za slajenje. Da pa ugodil želji onih vinogradnikov, ki so občutno trpeli zaradi toče in drugih vremenskih nezgod, daje sledeča pojasnila glede slajenja letošnjih manjvrednih moštov s sladkorjem:

1. Vinogradniki, katerih vinogradi so tako občutno trpeli zaradi toče in drugih vremenskih nezgod, da je slajenje mošta nujno potrebno, naj vložijo toza-

devne prošnje po obrazcu C (predvidenem v čl. 4, točke 4 pravilnika za izvrševanje zakona o vinu) in sicer vinogradniki iz srezov bivše ljubljanske oblasti na kletarskega nadzornika v Ljubljani, vinogradniki iz bivše mariborske oblasti pa na pomočnika kletarskega nadzornika v Mariboru.

2. Zaradi enostavnosti poslovanja naj po toči prizadete občine zberejo prošnje ter jih skupno pošljejo pristojnemu kletarskemu nadzorniku s svojo izjavo o resničnosti v prošnjah navedenih podatkov.

3. Kletarski nadzornik bo, upoštevajoč v prošnji navedene razloge, odločil, ali se prošnji ugotovi ali ne in o tem obvestil prosilca preko občine. Prošnje morajo biti kolkovane s 5 Din.

4. Da bi se nabava sladkorja za slajenje mošta omogočila tudi siromašnim, od toče prizadetim vinogradnikom, je banska uprava zaprosila finančno ministrstvo za dodelitev trošarine prostega sladkorja za vinogradnike, ki so občutno trpeli od toče. V slučaju, da bo finančno ministrstvo dalo v ta namen trošarine prosti sladkor za slajenje, o čemer še ni rešitve, bodo vinogradniki, ki so vložili prošnje za slajenje po obrazcu C, o tozadevnem odloku obveščeni preko svojih občin in pozvani, da izpolnijo še posebne prijave, kolkovane s 25 Din, za dodelitev trošarine prostega sladkorja. Razdelitev tega sladkorja se bo izvršila predvidoma na podoben način kakor lansko leto, s posredovanjem Kmetijske družbe. Vinogradniki in občine se opozarjajo, da vlagajo prošnje za slajenje le v nujnih slučajih, ker bodo sicer odbite.

★

Perutninarska razstava v Celju.

(Prijave do 30. sept. t. l.)

Razstava perutnine v Celju bo edinstvena po tem, da ne bo pripuščeno k razstavi nobeno drugo pleme kot štajerko. Res so zadnja leta namešali po naših dvoriščih rumene orpingtonk, ki so težje od štajerskih, pa zato manj nesejo in več požrejo. Kakor so nekdanje težke dorking kokoši izginile s kmetov, tako tudi orpingtonom ni prerokovana dolga

bodočnost. One so križanke plemenitih pasem, ki so vse občutljive za rejo in razplod, pa tudi za kurnike. Pri nas pa so dobri kurniki še tako redki, da večina ljudi niti ne ve, kako izgledajo. Pa bomo tudi to dosegli, ko pridejo boljši časi, saj niso niti tako dragi.

Od štajerske kokoši so pred dobrimi 30 leti poznali tri glavne barve: rjavo, belo in grahasto. Vem, poznate vsi bele, rjave in grahaste kokoši, toda niso vse štajerske. Poglavitni znak štajerk je, da imajo mesnato bele noge in kožo, večina ostalih perutninskih plemen pa je rumeno-poltna. Seveda mislijo kuharice, da napravi rumena koža rumeno juho; ta je prazna, kajti rumeno juho napravi le kokošja mast. Saj tudi vemo, da žafran juho le rumeno barva, zboljša je pa nič.

Na razstavi bodele tudi videli, kate-re kokoši se imenujejo štajerski standard. So to rdeče-rjave, težke štajerke, ki pa morajo imeti tudi precej svetel kljun, lepa bela ušesa, primeren šop ter še druge pasemske in dobronosne znake. Za denarne nagrade je banska uprava določila 30 nagrad v zneskih od 60 do 300 Din. Razstavni odbor pa je omislil tudi lepe diplome. Prijavite se pravočasno pri vašem šolskem upravitelju. V prijavi mora biti ime, naslov, spol, starost in teža perutnine. Za stroške krmljenja, nadzora in kletke je plačati 5 Din.

Perutninarska razstava bo v spodnjih prostorih okoliške deške šole v Celju v soboto in nedeljo dne 14. in 15. oktobra t. l. Hitite s prijavi, vložite jih najkasneje do 30. septembra, kajti odbor mora imeti dovolj časa, da naroči kletke in pripravi vse drugo potrebno.

★

Sadjarji, pozor!

V Mariboru priredita oba sreza levi in desni breg od 29. sept. do 3. oktobra sresko kmetijsko gospodarsko razstavo. Med vsemi gospodarskimi panogami bo najbolj zanimiva in podučna sadna razstava v zvezi s sadnim sejmom, katero bodo vodile oziroma izstavile združene gospodarske korporacije, kakor: sadjar-ske in vrtnarske podružnice, kmetijske podružnice in sadjarsko-gospodarske

zadruga s svojimi člani. Sadje vseh naj-boljših tržnih sort bo razstavljeno in trgovcem ponujeno v verandi Unionske pivovarne, kakor leta 1932. — Vabljeni so na to prireditve vsi zainteresirani in kupci sadja, kakor tudi vsi proizvedenci in zanimanci, kateri se bavijo s sadjarstvom, kajti razstava ne bo imela samo tržni, ampak tudi zelo podučni značaj.

★

Razna obvestila.

Sprejem gojenk v kmetijsko-gospodinj-sko šolo v Marjanišču v Ljubljani. S 1. novembrom t. l. se prične 33. tečaj kmetijsko-gospodinj-ske šole, ki bo trajal 10 mesecev. Sprejete gojenke stanujejo v zavodu, ki je v posebnem poslopju poleg Marjanišča na Poljanah v Ljubljani. Prošnje za sprejem naj se takoj vpošljejo na vodstvo tega zavoda.

★

Vprašanja in odgovori.

F. L. v B. Dajati moram prevžitek v vinu in žitu. Ali smem vino dajati šelo tedaj, ko je vino, ali že mošt? Ali je ajda in proso tudi žito? — Iz prevzemne pogodbe sledi, da morate dajati doma in ne na njivi ter v vinogradu po eni tretjini pridelkov. Pridelek vina je sicer prvotno v obliki mošta, torej lahko zahteva mošt. Ajda in proso spada med žitarice, je žito. Če boste dali vino pozneje, ko se izčisti, ga boste morali dati eno tretjino pridelka, to je mošta.

I. J. v V. Ali se bo vršil v Mariboru čevljarski tečaj? — Nam ni znano.

M. J. v D. Prodaj sem del posestva, kupna pogodba je pravilno prijavljena, toda davčna uprava ne odpiše davkov ter še vedno pošilja položnice. Kaj naj storim? — Kakor pišete, ste navadna prošnje že vložili, pa ni nič pomagalo. Pritožite se sedaj na finančno ravnanstvo v Ljubljani. Kolek Din 5.—.

St. J. v R. Ali je res, da se bodo veleposestva delila? Kupila bi travnik. — To veleposestvo, pri katerem bi vi kupili travnik, ne bo prišlo na prodaj, ker je po nepravilni razlagi prišlo pod agrarno reformo.

M. P. v Z. Ali bi mi odgovorili v pismu? — Bomo, pošljite za 2 Din znak.

F. K. S. v R. kak je zakon o zaščiti kmeta? — Vse smo natančno priobčili, upamo, da ste razumeli.

Sch. A. v M. v. Ali sme trgovec zaračunati 10% za račun, o katerem je bilo dogovorjeno, da se plača v obrokih? — Ako je bilo pri nakupu samem dogovorjeno za obroke in se obresti niso omenjale, nima pravice zahtevati.

B. A. v Š. Ali sme najemnik podpisovati davčno polo za hišnega posestnika? — Samo za hišno-razredni davek, drugo pa ga ne briga. Če je podpisal, javite davčni upravi, da ne priznate.

K. O. v R. Moje posestvo je bilo prodano, sedaj sem najmenik, ali lahko dobim posestvo nazaj? — Zakon o zaščiti kmeta je ustavil vsa postopanja in ru-beži. Vse pa, kar je bilo na dan, ko je zakon izšel, že prodano, se ne da dobiti nazaj.

G. St. v P. S sosedom imava med njivami mejo nasipa. Nad 40 let smo jo vedno kosili. Sedaj pa jo je letos novi kucec pokosil. Ali smo priposestvovali to pravico in kaj naj storimo? — Vi ste to pravico priposestvovali, morate jo tekom enega leta od dneva, ko je kosil sosed, zahtevati sodnijskim potom nazaj, sicer zapade.

J. M. v J. B. Notar računa 320 Din, sodnija pa mu je odmerila 89 Din. Kaj smo dolžni plačati? — To, kar je določila sodnija, ako vam notar ne računa še pogodbe posebej, o čemer nam pa ni znano.

M. P. v Tr. Moj brat ima težko zadevo ... — Verjamemo, da je težko plačevati, toda treba je in nič ne pomaga.

A. P. v V. Sosed mi je naredil nepokrito stranišče pod oknom. Ker ga noče odstraniti, kaj naj storim? — Najpreje pogledite na občino, če ima dovoljenje za postavitve tega stranišča. Če ga nima, ga bo moral itak podreti. Pri srezkem načelstvu je tudi zdravstveni referent, ki bo vašo zahtevo podprl.

R. J. v G. Pomočniško dobo sem pre-stal. Ali smem sedaj delati doma brez obrtnega lista? — Ne smete! Vi morate imeti ali svoj obrtni list, ali pa delati na obrtni list kakega drugega mojstra.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski živinski sejem 11. 9. 1934. Prignanih je bilo 14 konj, 15 bikov, 124 volov, 370 krav in 18 telet, skupaj 541 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na tem sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3 do 3.75 Din, poldebili voli 2 do 2.50, plemenski voli 3 do 3.25, biki za klanje 2.50 do 3, klavne krave debele 2.50 do 3, plemenske krave 2 do 2.50, krave za klobasarje 1.50 do 2, molzne krave 2.50 do 3, breje krave 2.50 do 3, mlada živina 3 do 4, teleta 4 do 4.50 Din. Prodanih je bilo 352 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telic 5—6, telečje meso I. vrste 8—12 Din, II. vrste 5—8 Din, svinjsko meso sveže 10 do 15 Din.

Mariborski svinjski sejem 14. 9. 1934. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 503 svinj in 2 kozi, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 50—80 Din, 7—9 tednov stari 100—120 D, 3—4 mesece 160—200 Din, 5—7 mesecev stari 250—300 Din, 8—10 mesecev stari 350—450 Din, 1 leto stari 500—600 Din, 1 kg žive teže 6.50—7 Din, 1 kg mrtve teže 8.50—10.50 Din. Prodanih je bilo 81 svinj.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 15. septembra so pripeljali 31 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10—11 Din, slanina 12—13. Kmetje so pripeljali 3 voze sena in otave po 30—40, 3 voze slame 23—24, 20 voz krompirja 0.50—0.75, 38 vreč čebule 1—1.50, česen 4—5, 14 voz zelja 0.50—1, kisló zelje 3, kumarce 0.25—0.50, hren 4—5, fižol v stročju 1, luščeni grah 7—8, jabolke 2—3, hruške 2—4, slive 3.50—4, breskve 4—8, grozdje 4—6, brusnice 4.50—5, celi orehi 8—10, luščeni 28—30. Na trgu je bilo 12 vreč pšenice 1.25, 5 rži 1, 10 ječmena 1.25, 12 koruze 1.25, 14 ovsa 0.75, 8 prosa 1.50, 8 ajde 1, 14 fižola 1.50—2. Smetana 8—10, mleko 1.50—1.75, surovo maslo 20—24, čajno 28—30. Prinesli so 84 kokoši po 20—30, 1184 piščancev 15—50, 12 gosí 30—35, 18 puranov 30—40, 50 rac 10—20, 62 domačih zajcev po 5—30 Din komad.